

Az ismeretkör: Természetismeret

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

- 1) Természetismeret és környezetvédelem 1.
- 2) Természetismeret és környezetvédelem 2.
- 3) Egészségnevelés
- 4) Természetismeret tantárgy-pedagógiája 1.

Tantárgy neve: Természetismeret tantárgy-pedagógiája 1. TAN	Kreditértéke: 4
Neptunkód: TANANB2026, TANALB2026	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 40%elmélet-60%gyakorlat	
A tanóra típusa: ea+ gyak. óraszám: 2 óra ea+ 2óra gyak./hét, 60 óra az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none">• a szorgalmi időszak heteire lebontott tematika közös elektronikus felületen elérhető• az előadások ppt-i elérhetőek a közös elektronikus felületen• feladatok szempontsora a közös elektronikus felületen• digitális tananyag biztosítása az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: <ul style="list-style-type: none">• beszámoló Magyarország topográfiájából• óratervezet és szemléltető eszközök készítése megadott témában• mikrotanítás megadott témában• projektkészítés megadott szempontok alapján – választható témában• prezentáció a kiadott témakörből (jeles napok kapcsán)• közös értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: nincsenek	

Tantárgyleírás:

A környezetismeret tantárgy történeti előzményei, jelenlegi helye az általános iskolai oktatásban, a tantárgy komplexitása

Az 1-4 osztályos környezetismeret tananyag témaköreinek áttekintése. Spirális ismeretbővülés az alsó tagozaton. A pedagógiai munka tervezése: az óratervezet készítésének fő lépései

A környezetismeret tanításának munkaformái és módszerei. Tanítási-tanulási stratégiák

A tanítás-tanulás eszközei, a szemléltetés. Elemi természettudományos ismeretszerző és ismeretfeldolgozó módszerek:

-megfigyelés,-leírás,-összehasonlítás,-csoportosítás,-mérés,-kísérletezés

A tanítási órán kívüli ismeretátadás lehetőségei. Erdei iskola. A tanulmányi séták, kirándulások szerepe a környezeti nevelésben

A környezetismeret órák, ill. a bemutató tanítások elemzésének speciális szempontjai

Fejlesztendő képességek, ismeretek, alkalmazható módszerek az 1-4.o.-ban

A földrajzi témakörök tanításának módszertani lehetőségei:
A földrajzi tájékozódó képesség fejlesztése kisiskolás korban
Magyarország nagy tájainak tanítása: ismeretanyaga, képességfejlesztés, alkalmazható módszerek
A biológiai témakörök tanítása, s annak módszertani lehetőségei
Környezettudatosság – környezettudatos életre nevelés - a fenntarthatóság pedagógiája
A környezeti nevelés szükségessége és megvalósítási lehetőségei kisiskolás korban
A környezeti nevelés tanórán kívüli lehetőségei: erdei iskola, szakkör, tábor, környezetvédelmi oktatóbázisok. Múzeum- és zoopedagógia
Jeles napok, zöld ünnepek, helyi környezetvédelmi akciók szerepe a környezeti nevelésben
A kurzus során érintjük a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit, valamint azokat a praxisban megjelenő digitális készségeket is, amelyek elengedhetetlenek a munkavégzés során. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus fő témaköre.
A kurzus során érintjük a fenntartható fejlődés fogalmát mint rendszerszervezési elvet: a jövő generációinak és a saját szükségletek kielégítésének komprehenzív és resztoratív összehangolása.
Olyan kérdéseket is körüljárunk, hogyan lehet összeegyeztetni a környezet fenntarthatóságát a gazdasági fejlődéssel és a társadalmi egyenlőség és igazságosság rendszerével

A legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom:

1. Megyeriné dr. Runyó Anna: *A környezetismeret tanítása. Az intézményes oktató-nevelő munka alapjai.* Főiskolai jegyzet a Természetismeret tantárgy-pedagógia tantárgy oktatásához. Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác, 2015.
2. Megyeriné dr. Runyó Anna: *Környezeti nevelés és módszertana, Szöveggyűjtemény a környezetvédelmi jeles napok háttérismeret anyagához.* AVKF, Vác, 2016.
3. *Nemzeti Alaptanterv 2012*
4. *OFI kísérleti tankönyvei: 1-4.o.*
5. Megyeriné dr. Runyó Anna: *Csodálatos világ - Környezetismeret munkatankönyv az 1-2. osztály számára.* Szent István Társulat, Budapest, 2016. ISBN: 9789632775913

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik 6-12 éves gyermekek és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első négy iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.
- Tisztában van a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- A gyermekek életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására, elemzésére és értékelésére.
- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási

utak tervezésére, megvalósítására.

- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.
- Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.

d) autonómiája és felelőssége

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért, a gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a kulturális hagyományok ápolásáért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
- A szakterületén belül az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza.

Tantárgy felelőse: Megyeriné dr. Runyó Anna, főiskolai tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Both Mária, főiskolai tanár, PhD